

דלעת

בחזקת נקיה מתולעים ואינה צריכה בדיקה. מ"מ את חתיכות הדלעת שקונים מהחנות יש לשטוף במים שמא נדבק עליה זבוב בזמן שעמדה פתוחה בחנות (תולעת שני קס, בדיקה מזון כהלכה ח"א עמ' 257 ובקילור עמ' 64).

הלכות "ותן טל ומטר"

- החל מליל שלישי (יום שני בערב) ליל ז' בחשוון מתחילים לומר ותן טל ומטר ב"בך עלינו" (ש"ע סי' ק"ח סי' ט).
- א. מי שטעה וביקש "ותן טל ומטר לברכה" עוד לפני ז' בחשוון – אינו צריך לחזור.
 - ב. מי שטעה מ-ז' בחשוון ולא הזכיר את "ותן טל ומטר, אלא אמר את הנוסח שהורגל בו בימות הקיץ (או במסופק מה אמר והוא בתוך 30 יום), אזי דינו כך: (ילקו"י סי' ק"ח סי' ו).
 1. אם נזכר בעודו עומד בברכת השנים לפני שאמר את מילת "השם", יחזור ל"ותן טל ומטר לברכה" ומשם ימשיך על הסדר (הלכה כדוכה סי' ק"ח סי' טו).
 2. אם אמר "ברוך אתה ה'" שבסוף ברכת השנים, ומיד נזכר יאמר "למדני חוקיך" ויחזור ל"בך עלינו" (ס"ט).
 3. אם כבר גמר את "ברכת השנים" ועדיין לא התחיל ברכת "תקע בשופר", אז יאמר שם "ותן טל ומטר לברכה", ואח"כ ימשיך "תקע בשופר" (כה"ס סי' ק"ד).
 4. אם נזכר בעודו בין ברכת "תקע בשופר" לברכת "שמע קולנו", אז יחכה עד "שמע קולנו", ובתוך ברכה זו יוסיף "ותן טל ומטר לברכה" (ש"ע סי' ק"ה, משנ"צ סי' יט).
 5. אם שכח לשאול גם בברכת "שמע קולנו" וחתם "ברוך אתה ה'", ומיד נזכר, יאמר "למדני חוקיך" וחזור ושואל "טל ומטר" ומסיים שנית "כי אתה שומע תפילת כל פה" (משנ"צ ס"ט).
 6. אם סיים כבר ברכת "שמע קולנו" ורק אח"כ נזכר, אבל עוד לא התחיל ברכת "רצה", יאמר שם "ותן טל ומטר לברכה", ואח"כ ימשיך "רצה" וכו' (ש"ע סי' ט).
 7. אם נזכר בעודו נמצא בין ברכת "רצה" לפסוק "יהיו לרצון אמרי פי", האחרון, חוזר לברכת "בך עלינו" (ש"ע סי' ט).
 8. אם כבר סיים פסוק "יהיו לרצון אמרי פי" (האחרון) ונזכר שם, אע"פ שעדיין לא עקר רגליו, צריך לחזור לראש תפילת שמונה עשרה (ש"ע סי' ט, משנ"צ סי' י"ח).
 - ג. אישה, אע"פ שאינה חייבת בתפילה יותר מפעם אחת ביום, אם התפללה אפילו יותר מתפילה אחת וטעתה, אע"פ כ – חוזרת כנ"ל (הלכה כדוכה סי' ק"ו סי' ט). [מ"מ כשהתפללה תפילה אחת ביום כיאות וטעתה בתפילה השניה או השלישית נכון שקודם שתחזור תאמר "אם אני חייבת תהיה תפילה זו תפילת חובה ואם אני חייבת לחזור תהיה תפילה זו תפילת נדבה"] (ס"ט).

להעיר ולעורר עם המעבר לשעון חורף

כניסת שבת: כניסת שבת מוקדמת מאוד ולכן יש להיערך כדי להימנע מחילול שבת ולכן יש להעביר עבודות שאינן דחופות ליום חמישי: כניקיון הבית, כביסות, קניות שבועיות לשבת, הכנת הסלטים והעוגות, את ה"סידורים" השבועיים אין לרכז ליום שישי אלא לבצעם במשך השבוע... כך נחסוך לעצמנו לחץ וכעסים מיותרים ונכנס לשבת רגועים יותר.

הנוסעים מחוץ לעיר להתארח – יקדימו את נסיעתם כדי לא להגיע סמוך לכניסת שבת אלא מס' שעות קודם. כיון שיש תקלות לא צפויות בדרך כגון: פקקים (מעומס או תאונה חלילה) שלא יגרם להם חילול שבת.

שעון שבת: לעדכן את "שעון שבת" ולהזיזו שעה אחורה, שאם לא כן החשמל יידלק שעה מאוחר יותר ממה שמכוון ויתכבה שעה מאוחר יותר.

שיעורי תורה: הערב ארוך יותר וממילא יש יותר זמן ללכת לשיעורי תורה.

סוף זמן קריאת שמע של שחרית: היו מוקדם בשעה 8:08 בבוקר! ולכן כל מיני שחרית שאחרי 6:50 בבוקר צריכים לומר "קריאת שמע" קודם התפילה [בנוסף למה שאומרים בתפילה].

בעלי בתים בלבד באשדוד שמעוניינים ללמוד עם אברכים בימי שישי בין השעות 9:30 – 11:30 בבוקר בבי"כ שלום ורינה רח' בעל חס 40 אזור ז' יפנו לטל': 052-7140481

גמ"ח קדישים ללא תשלום לע"ו אלו שאין מי שיאמר עליהם מל': 052-3924038

משרדי "האיחוד" טל': 08-8644452 דוא"ל: haihud.ashdod@gmail.com

בס"ד

האיחוד

עלון לשבת קודש

לע"נ יוסף בן אליה וחממה ז"ל לבית גיאת
לע"נ משה בן זילפה ואליאס ז"ל לבית חיימי
ג' חשוון תשע"ז 1141 (שנה כב')

נושא השבוע: כשרות (פב)

ההפטר: "רוני עקרה" (ישעיה נד)

פרשת נז

"מכל הזהבמה הטחורה תקח לך שבעה שבעה..." (ז, ב)

מרח הראש"ל צ' עובדיה יוסף צוק"ל שהיום (יום שישי) פקודת שנתו היה אומר על פרשתנו: יהודי צריך לדקדק על כשרות מאכליו, שהאוכל כשר הוא נעשה כשר. שלמה המלך אומר: "כל עמל האדם לפיהו" (קהלת ו, ז), יש ואדם סובל בגלל שאוכל מאכלים שאינם כשרים, והספרדים צריכים להקפיד לאכול בשר" חלק בית יוסף" ולא מספיק "כשר" כי ענייני הכשרות חשובים מאוד ואם לא נוהגים כזה עתידים ליתן את הדיו, שבשביל חתיכת בשר עלול לאבד את עולמו.

"עוד כל ימי הארץ זרע וקציר וקור וחום וקיץ וחורף ויום ולילה לא ישבותו" (זו, כב)

מפרש רבינו הבן איש חי זצ"ל בדרך רמז: יצר הטוב ויצר הרע מתגוששים בלב האדם, וכל אחד סותר את חברו, היצר הטוב לוחש לאדם: הזורע בעולם הזה קוצר לעולם הבא ומי שמתעצל מה יאכל, קום ועשה מצוות, רכוש זכויות!

אך מיד משמיע יצר הרע את קולו: לא, עונת ה"קציר" כעת, קטוף הנאות כאוות נפשך, חטוף כפי יכולך! וכשמזדמן לאדם מעשה אסור לוחש לו יצר הטוב: זכור את בוראך, אל תפסיד עולם ברגע אחד, אך היצר הרע מאיץ בו: קום עשה בלי חשבון, וכך ממשיך המאבק ביניהם ללא הרף כי "יצר לב האדם רע מנעוריו", "זרע וקציר קור וחום וקיץ וחורף ויום ולילה לא ישבותו", יען כי נאבקים הם כל העת מתווכחים ומתנצחים, והחכם עיניו בראשו ישים על ליבו מהו ייעודו בעולמו, ולשם מה בא לעולם?! (מעין השבוע)

"...ויצאו איתם מאור כשדים ללכת ארצה כנען..." (יא, לא)

אברהם אבינו, יסוד האומה, הוא בנין אב לכל תולדותיו בבחינת "מעשה אבות סימן לבנים".

ארץ ישראל היתה ראויה לו אבל הוא לא נצטווה ללכת אליה עד שלא החל בצעד הראשון מיוזמתו וכיון שיצאו ללכת ארצה כנען אע"פ שנתעכבו בדרך נתגלה אליו הקב"ה וציווהו: "לך לך מארצך וממולדתך... אל הארץ אשר אראך". וכתוב בזוהר הקדוש שהדבר בא ללמדנו כי נוכל לייחל לסיוע מאת הקב"ה בכל ענין וענין רק כאשר נתחיל לצעוד בדרך הנכונה מיוזמתנו, "שכל הבא להיטהר מסייעין אותו והפותח פתח כחודו של מחט פותחים לו פתח כפתחו של אולם".

זו לא בושה

מעשה שהיה

אני גר בנתניה ולומד בכיתה ד', רציתי לספר לכם על אבא שלי.

שלי. אבי עובד חצי יום ובמחצית השנייה של היום הוא לומד תורה.

הרבה אנשים אוהבים אותו כי הוא טוב לב ועוזר לכולם, למרות זאת יש לי חברים שלא יודעים להעריך את אבי ואפילו מעליבים אותי בשל כך. כשאבי הולך ברחוב הוא תמיד נושא סלים גדושים באוכל, פעמים רבות ניתן לראותו מעמיס רהיטים שונים על משאית עבור נזקקים, מלבד זאת אבי לקח לעצמו לסדר את ספרים המפוזרים בבית המדרש להחזירים למקומם. ופעם אחת כשחזרתי עם חברי מהת"ת, ראינו את אבא שלי מנסה לפתוח סתימת בביוב של הבניין בו גר חבר שלי. החברים שלי שואלים אותי שאלות שמביכות אותי: "אבא הזמנים ע"פ לוח "אור החיים" של אופק ת"א * שעון חורף * סוף זמן ק"ש 8:08-8:16

כניסת שבת: 4:29 יציאת שבת: 5:19 יציאת ש"ס ר"ת: 5:54

שלך הוא שמש של בית כנסת? הוא סבל? אינסטלטור? כמה אוכל אתם צריכים?" סיפרתי לאבי את מה שהחברים אומרים והוא צחק ואמר שהוא באמת שמש, אנסטלטור.... והוסיף: "שלא תישכח להזכיר לחברים שלך שגם אני טבח".

אבא שלי עושה הכול בחינם בשביל המצווה, את האוכל שהוא מבשל הוא מביא לזקנים ולחולים. בבניין של חבר שלי גר זקן שאבי עוזר לו, ובמקום לקרוא לאינסטלטור הוא קרא לאבא שלי כי הוא מתקן לו חינם אין כסף. פעמים רבות הייתי עם אבי בביקור אצל אנשים חולים ובודדים, הוא היה מניח בפניהם את האוכל שהכין עבורם ומשוחח עימם, יום אחד ביקש ממני אבי לעזור לו לקחת בגדים מאישה זקנה שרצתה לתרום אותם לעניים, כשהגענו לדירה ראינו מיד שמדובר בבגדים מרופטים וקרועים שאף אחד לא ילבש אותם. אמרתי זאת לאבי והוא הסכים עימי אך להפתעתי הוא החל לאסוף את הבגדים והתחיל להורידם למטה, הרמתי בגדים מרופטים מהערימה ומיהרתי אחריו ושאלתי: "אבא, מדוע לא תגיד לה שאנחנו לא זקוקים?", "חס וחלילה", אמר אבי "היא התקשרה במיוחד כי רצתה לעשות מצווה אסור לנו לאכזב אותה". הנחנו אותם בטנדר שאבי שכר וחזרנו לדירה כשהנהג מביט בנו במבט מתפלא שאומר לשם מה דרושים לנו הסמרטוטים האלה. היינו צריכים לפנות חדר מלא, עלינו וירדנו כמה פעמים, הוענו כהוגן מהמשא הכבד ומכיוון שידעתי שהכול הולך ישר לאשפה העבודה נראתה לי קשה פי כמה. באחת הפעמים שירדתי ויצאתי לכיוון הטנדר ראיתי קבוצה מילדי כיתתי הולכת ברחוב, לא חשבתי הרבה, חזרתי לבניין במרוצה ונתקלתי באבי שנשא חבילה ענקית של בגדים ואמרתי: "אבא, חכה שנייה, אל תצא", הוא הביט בי ושאל: "מה קרה?", לא ידעתי איך לומר לו, תראה, אבא, חברים שלי הולכים בחוץ, לא הייתי רוצה שיראו אותנו סוחבים בגדים, אבי הביט בי ואני בו, ראיתי שפניו מתכעסות ואז פרצתי בככי סוער, כל הכאב שהיה בי ושלא ידעתי איך לבטאו פרץ החוצה. אבי הביט בי מופתע, הוא הניח את הערימה בצד והתיישב לציד, "אל תדאג" אמר ברוך, "אני לא אצא... אם זה מה שאתה רוצה, אחכה עד שהם יעברו". הוא יצא ללא ערימה עד שהודיע לי: "זה בסדר הם נעלמו, אתה מרשה לי להמשיך במצווה?", התביישתי מעצם השאלה אך הוא רצה להדגיש לי כנראה את המזרחות שבבקשתי, את שאר העבודה עשינו בשתיקה עד לבגד האחרון. אבי הודה לה נרגשות על הנדבה הגדולה והיא אמרה שאומנם היה לה קשה לוותר על הבגדים.... נכנסנו לרכב והנהג שאל: "לאן?" כששמע תשובתו של אבי. הביע את פליאתו: "אולי תסביר לי מה הולך כאן?" אבי סיפר לו כי אישה זקנה ביקשה לתרום בגדים למען ילדים עניים "ורק לאחר שהגעתי אליה התברר כי הבגדים שהציעה הם סמרטוטים". "אם כן מדוע הייתם צריכים אותי? לא יכולתם לזרוק את זה לפח של הבניין?", "כיוון שמדובר באישה ערירית לא רציתי לפגוע בה" השיב אבי. כשירדנו מהטנדר שאל אבי: "כמה זה עולה?", "לא כלום" השיב הנהג, "מה פירוש כלום?" אמר אבי "מה מחירה של נסיעה בת ארבע שעות?"

"שום דבר, אני לא לוקח ממך כסף", "דבר כזה עוד לא נשמע, עבדת קח את שכרך", אמר אבי. הנהג כיבה את מנוע הרכב ופנה לאבי: "ראה, אני אומנם לא שומר תורה ומצוות, אף פעם לא אהבתי דתים ואפילו שנאתי אותם לפעמים, אבל אחרי מה שראיתי היום אני מוריד את הכובע שאין לי, אני פשוט מקנא בכם. הובלתי הרבה אנשים בטנדר הזה ואני מאוד מאושר שאדם נפלא כמוך ישב בו, הייתי משלם לך כסף על שנסעת איתי, אל תחלום אפילו לשלם לי". אבי ניסה למחות אך הנהג הניע והחל לנסוע, פתאום הוא עצר וצעק: "כאשר תצטרך אותי פעם נוספת למשימה כזאת תודיע לי, אני עוזב הכול ובא בחינם", הוא זרק כרטיס ביקור ונסע לדרכו, הבטתי באבי וראיתי חיוך רחב מתפשט על פניו, הוא התקרב אלי והניח ידו על כתפי ואמר: "ראית? אמנם הפסדנו מצוות צדקה אבל הרווחנו 2 מצוות: גם עשינו קורת רוח

לאישה זקנה ובודדה וגם זכינו לעשות קידוש השם". חשתי אי נעימות גדולה קשה היה לי להיזכר שרק לפני חצי שעה התביישתי באבא נפלא שכזה. (ילדים בעקבות העבר- חיים ולדר)

פינת ההלכה

הלכות תולעים במוצרי מזון [כב]

א. אסור מן התורה לאכול תולעים, שרצים ורמשים (ש"ע יו"ד סי' פד), והאוכל שרץ הארץ כנמלים, חרקים או תולעים כגון: בפירות וירקות עובר על 5 לאוין מן התורה (ויקרא יא מא-מה, גמ' מכות טז, תולעת שני לגר"ש רווח פ"א ס"ג).

פירוש של פירות וירקות ודרכי ניקויים מתולעים [התמונות צולמו במעבדת העלון ומספרים]

מילון

בחזקת נקי מתולעים ואינו טעון בדיקה (תולעת שני ח"ג עמ' רלז, בדיקת מזון כהלכה לגר"מ יוא ח"ב עמ' 492 ובקולור עמ' 75). אך אם מבחינים בסימנים מחשידיים כחורים, כתמים כהים או שאזור מסוים בפרי רך [בעיקר באזור השקע שבראש המילון] יש לפתוח את המקום החשוך ולבדוק אם יש זחלים שצבעם לבן, אם כן אין להשתמש בפרי זה (תולעת שני סס, בדיקת מזון כהלכה סס).

גויאבה

עץ הגויאבה מוצאו מהאזורים החמים של אמריקה הלטינית,

העץ עמיד מאוד בתנאי שרב וחום. הפרי עשיר מאוד בוויטמין C הפרי מפיק ריח אופייני. בארץ אין פרי הגויאבה זוכה לפופולאריות רבה (אנליקלופדיה לבית ישראל לגר"ר הלפרין ח"ו עמ' 70-69). אחוז ניכר של גידול הגויאבות בארץ הוא בידי ערבים (בדיקת מזון כהלכה עמ' 461). הגויאבה היא מהפירות הרגישים ביותר לזבוב הפירות, לכן רוב הפירות הנשארים על העץ עד להבשלתו עלולים להיפגע. זבוב הפירות נועץ את צינור ההטלה שלו לעומק של מילימטר אחד ומטיל לתוך הפרי את ביציו, מקום ההטלה ניכר בד"כ כשקע קטן בצבע אפור ירוק ופעמים שאינו ניכר. מהביצים בוקעות רימות שזיהויים קשה ביותר היות וצבעם לבן קרם הזהה לצבע הפרי, אך בראש כל רימה מצויה נקודה שחורה קטנה המקלה על הזיהוי. הנגיעות של פירות מגידול מסחרי שבשווקים הוא לעיתים נגוע [מיעוט המצוי- דרבנן] כי חלק מהמטעים מטופלים. ופירות שנמצאים בגינות הפרטיות שבכלל לא מטופלות רובם נגועים [דאורייתא] (בדיקת מזון כהלכה סס, תולעת שני ח"ג עמ' קלז-קטז).

כמו כן לעיתים [מיעוט המצוי- דרבנן] מצויים כנימות על הקליפה [וצריך להסירם] (סס).

בדיקת הגויאבה וניקוייה מתולעים

בין שהגויאבה מגיעה מהשווקים ובין מגינה פרטית היא חייבת בבדיקה כדלהלן: (בדיקת מזון כהלכה סס, תולעת שני סס, ויען שמאל ח"י מאמר הכר יוסף פרץ עמ' 36).

בדיקת חיצונית: יש לבדוק חזותית אם יש כנימות מגן על הקליפה- הכנימות יורדות בקלות בשפשוף קל (סס).

בדיקת פנימית: [באחד משני האופנים הבאים:] **אופן א':** פורסים את הפרי לפרוסות רוחב

דקות בעובי של כחצי סנטימטר [אבל

חיתוך הפרי לרבעים לא מועיל] ומתבוננים בכל צדיה אם היא חלולה, ממוססת או אם יש בה תנועה של תולעת, נקודה שחורה שבראש התולעת מקילה על זיהויה.

אופן ב': מקלפים את הקליפה של הפרי ואח"כ מתבוננים חזותית על כל שטח הפרי אם מצוי כתם, נקב זעיר או שבשר הפרי קצת ממוסס, אם כן חותכים את אותו מקום ובודקים אם מצויות שם רימות לבנות (תולעת שני סס, בדיקת מזון כהלכה סס).

* שימורי גויאבה מחול' בחזקת נקיים ואינם חייבים בבדיקה.

* ריבת גויאבה: מותרת ללא בדיקה (סס).

דלורית

בחזקת נקיה מתולעים ואינה צריכה בדיקה (תולעת שני ח"ג עמ' נג, בדיקת מזון כהלכה בקולור עמ' 64).

